Warsztaty

Budowanie i wdrażanie strategii rozwoju czasopisma naukowego

Emanuel Kulczycki

Bibliograficzne bazy danych i ich rola w rozwoju nauki, II Konferencja naukowa Konsorcjum BazTech
Poznań, 17-19 kwietnia 2013

Plan naszego spotkania

- **Blok I**: Podstawowe definicje, żebyśmy mówili o tym samym.
- **Blok II**: Finansowanie „otwartego czasopisma”
- **Blok III**: Indeksowanie w bazach. Perspektywa naukowa i „punktowa”. Dlaczego nie będę mówił o „wchodzeniu na listę filadelfijską”?

- **Blok IV**: Zwiększenie widoczności czasopism. Podstawy ASEO.
- **Blok V**: Praca redakcji: systemy zarządzania czasopismem, procesy recenzyjne, style cytowań, licencje Creative Commons.
- **Blok VI**: „Socjologia wiedzy": jak pozyskać międzynarodowych recenzentów i autorów.

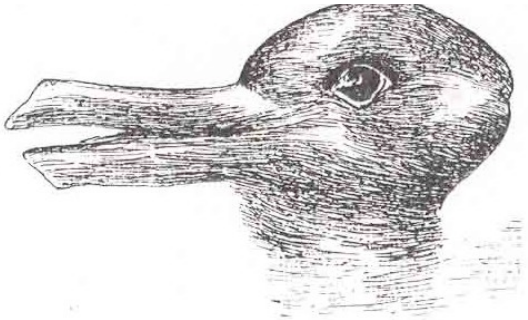

Blok I: Podstawowe definicje.

Z deklaracji Budapeszteńskiej:

„Przez OA rozumiemy taki stan, w którym czasopismo jest dostępne bezpłatnie w publicznym Internecie, z możliwością swobodnego czytania, pobierania, kopiowania, rozpowszechniania, drukowania, przeszukiwania, linkowania do pełnych tekstów, również włączania do innych utworów oraz do wszelkich innych, zgodnych z prawem wykorzystań, bez żadnych barier oprócz tych wynikających z ogólnego dostępu do Internetu.
Jedynym ograniczeniem użycia powinno być zapewnienie autorom integralności ich utworów i rzetelne określanie ich autorstwa w cytowaniach oraz utworach zależnych.

Cyt. za: B. Bednarek-Michalska, T. Ganicz: http://kpbc.umk.pl/Content/75726/OA_2012_torun.pdf

Otwarte czasopismo

- Posiada wersję elektroniczną (najlepiej PDF) dostępną w internecie.
- Dostęp do artykułów nie wymaga rejestracji czytelników, którzy też nie ponoszą opłat.
- Otwarte czasopismo powinno umożliwiać „use & re-use" artykułów.

Korzyści z OA

7

- Podążanie za rozwojem nauki (nie za modą!).
- Zwiększanie liczby cytowań.
- „Bycie przygotowanym” na alternatywne metryki.
- Większy dostęp do czytelników.
- Realizacja celu nauki (jak najszersza komunikacja naukowa).
- Otwarte czasopisma są lepsze dla autorów.

8

Na początek podstawowe pytanie: „Czemu ma służyć wydawanie naszego czasopisma?”.

- Spełnianiu zachcianek dziekana?
- Żeby redaktor miał gdzie publikować i było mu z tym dobrze?
- Żeby mieć punkty?
- Wydawanie dla wydawania?
- Rozwój nauki?
- Bo inni mają?

- wszystko na raz?

Blok II: Finansowanie „otwartego czasopisma”

Modele biznesowe

- Dotacje dla wydawcy (od jednostki, wydawnictwa).
- Przychód z reklam.
- Hybrid OA journals – przychody od autorów i ich instytucji + fundusze wydawcy.
- Granty z fundacji i programów rządowych.

Modele biznesowe

- Składki członkowskie (np. towarzystw naukowych).
- **Publication fees** – autorzy (lub instytucje) pokrywają koszty publikowania przyjęciu pracy do druku.
- **Submission fees** – opłaty za zgłoszenie artykułu do recencji – nie oznacza automatycznej publikacji.

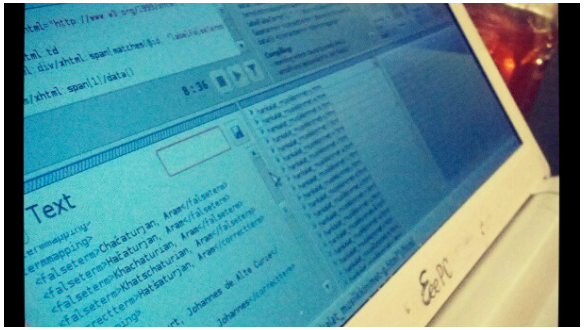

Blok III: Indeksowanie w bazach

Znów zacznijmy od pytania?

Dlaczego chcemy, aby nasze czasopismo było indeksowane?

Powody indeksowania

- Zwiększanie widoczności czasopisma (większa liczba czytelników i autorów).
- Podnoszenie prestiżu.
- Ułatwienie dostępu czytelnikom.
- Ewaluacja tytułu.
- Punkty, Punkty, Punkty, Punkty, Punkty.

Podział na dziedziny i odpowiadające im bazy indeksacyjne

Czasopismo z dziedziny

Nazwa bazy	nauk ścisłych, przyrodniczych, medycznych i technicznych	nauk humanistycznych	nauk społecznych
Baza AGRO	x		
Astrophisics Data System (ADS):	x		
BazTech	x		
Biological Abstracts	x		
BIOSIS Preview/BIOSIS	x		
Cambridge Scientific Abstracts (CSA, Proquest)	x	x	x
CEEOL (Central and Eastern European Online Library)		x	x
CEJSH		x	x
Chemical Abstracts (CAS)	x		
EMBASE	x		
Index Copernicus	x	x	x
INSPEC	x		
ISI Web of Science (WoS)	x	x	x
JSTOR	x	x	x
Medline/Pubmed	x		
SCOPUS	x	x	x
Zoological Record	x		

Czy lista baz w rozporządzeniu MNiSW ulegenie zmianie?

17

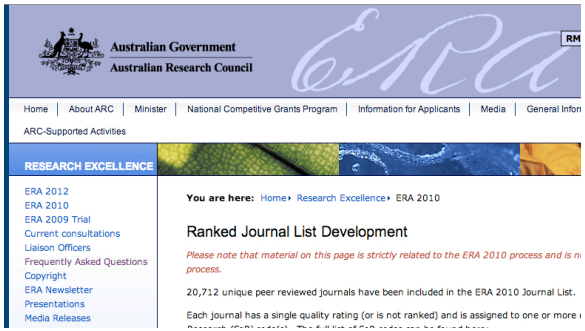

ERA - Lista australijska (Australian Research Council)

http://www.arc.gov.au/era/faq.htm#submissions

18

Lista regensburska – (Elektronische Zeitschriftenbibliothek – EZB) – zawiera informacje o dostępie do elektronicznych czasopism naukowych: darmowych i licencjonowanych udostępniających w wersji pełnotekstowej minimum 50% artykułów.

Wielodyscyplinowe listy czasopism

1 Die Elektronische Zeitschriftenbibliothek (English version) (EZB)
2 J- STAGE
3 Genamics JournalSeek
4 Journals4Free
5 LivRe!
6 JURN directory
7 Open Access Journals Search Engine (OAJSE)
8 Revistas CSIC
9 University of Nevada Collection of Free Electronic Journals
10 Directory of Open Access Journals

Tematyczne listy czasopism Open Access

1 Alphabetical list of Open Access Journals in Ancient Studies
2 ABC- Chemistry: Directory of Free Journals in Chemistry
3 Open Access Journals in the Field of Education
4 Geoscience e- Journals
5 FreeMedicalJournals
6 Perspectivia .net
7 Open Access Journals in East Asian Studies
8 Directory of full- text open journals in business research

http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/jak-znalezc-czasopisma-open-access-ze-swojej-dziedziny/

Gdzie nasze czasopismo powinno być zgłoszone?

http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/jak-dodac-czasopismo-do-doaj/

Sherpa/Romeo

SHERPA/RoMEO . . . opening access to research

Home • Search • Journals • Publishers • FAQ • Suggest • About

Publisher copyright policies & self-archiving

English | Español | Magyar | Português

One journal found when searched for: **1050-3293**

Journal: Communication Theory (ISSN: 1050-3293, ESSN: 1468-2885)

RoMEO: This is a RoMEO **yellow** journal

Paid OA: A paid open access option is **available** for this journal.

Author's Pre-print: author **can** archive pre-print (ie pre-refereeing)

Author's Post-print: **subject to Restrictions below**, author **can** archive post-print (ie final draft post-refereeing)

Restrictions:

- If signed CTA, only allowed with written permission
- 0-24 months depending on journal

Publisher's Version/PDF: author **cannot** archive publisher's version/PDF

General Conditions:

- Please see former John Wiley & Sons and Blackwell Publishing policies for articles published prior to February 2007
- Self-archiving rights vary between journals, please check individual journal policies before depositing
- On author website, employers website/repository and on free public servers in subject area
- Publisher's version/PDF cannot be used
- Publisher source must be acknowledged with citation
- Must link to publisher version with set statement:[The definitive version is available at www3.interscience.wiley.com]

Mandated OA: Compliance data is available for 19 funders

Paid Open Access: Online Open

Copyright: Author Rights and Repositories - Copyright FAQs - Open Access Policy - Funding Agency Policies - Example CTA (pdf)

Updated: 26-Aug-2010 - Suggest an update for this record

Link to this page: http://www.sherpa.ac.uk/romeo/issn/1050-3293/

Published by: Wiley-Blackwell [Commercial Publisher] - *Yellow Policies in RoMEO*

For: **International Communication Association** [Copyright Holder] - *Suggest to RoMEO*

Guidance: *Please see the list of Publisher Categories in RoMEO for guidance on interpreting the priority of multiple publishers.*

These summaries are for the journal's *default* policies, and changes or exceptions can often be negotiated by authors.
All information is correct to the best of our knowledge but should not be relied upon for legal advice.

DOI – Digital Object Identifier

Dlaczego DOI, a nie inny identyfikator z Handle System

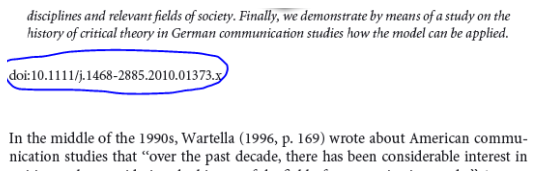

disciplines and relevant fields of society. Finally, we demonstrate by means of a study on the history of critical theory in German communication studies how the model can be applied.

doi:10.1111/j.1468-2885.2010.01373.x

In the middle of the 1990s, Wartella (1996, p. 169) wrote about American communication studies that "over the past decade, there has been considerable interest in

Zarządzaniem identyfikatorami DOI dokonywane jest przez crossref.org

Gdzie udać się po DOI dla czasopisma?

Najprościej:
do źródła

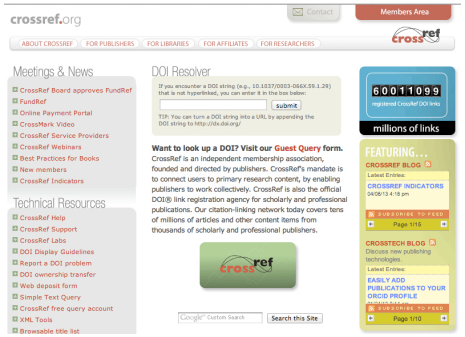

http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/identyfikator-doi-dla-czasopisma-naukowego/

Membership Application & Data Form (2013)

1. Organization Name: _____

2. Is your organization part of a larger organization? Yes ☐ No ☐

3. If yes, please name the larger organization: _____

4. Does your organization have not-for-profit status? Yes ☐ No ☐

5. Please check one category below. (CrossRef reserves the right to verify your designation.):

Membership fee category. Each PILA member must self-categorize into one of nine fee categories based on total (gross) publishing revenue *before expenses are taken into account*. Total (gross) publishing revenue includes all publishing-related proceeds from all the divisions of an organization (primary and secondary) for all types of activities (advertising, books, journals, databases, article charges, author fees, publication grants, institutional memberships, etc.). For membership organizations, member dues allocated to subscriptions are to be included in total publishing revenue.

Gross Publishing Revenue	Annual Fee	Check One
< $1 Million	$275	☐
$1 Million - $5 Million	$550	☐
$5 Million - $10 Million	$1,650	☐
$10 Million - $25 Million	$3,900	☐
$25 Million - $50 Million	$8,300	☐
$50 Million - $100 Million	$14,000	☐
$100 Million - $200 Million	$22,000	☐
$200 Million - $500 Million	$33,000	☐
> $500 Million	$50,000	☐

Blok IV: Zwiększenie widoczności czasopism.

Podstawy ASEO.

ASEO

Academic Search Engine Optimalization

Wytyczne dla autorów

Wytyczne dla wydawców

Redakcja musi dbać o oba obszary

Wytyczne dla autorów

Listea najważniejszych elementów, na których powinniśmy się skupić, optymalizując teksty:

- Tytuł
- Nazwiska autorów
- Abstrakt
- Śródtytuł
- Słowa kluczowe (nadane przez autorów)
- Tekst główny
- Tabele i rysunki
- Tytuł publikacji (nazwa czasopisma, tomu pokonferencyjnego, książki itd.).
- Słowa kluczowe (nadane przez użytkownika – tagi)
- Adnotacje Opis Nazwa pliku
- URL

Wytyczne dla wydawców

Kształt tekstu i plików
oraz „infrastruktura”

Jak poprawnie przygotować plik dla Google Scholar

- Przede wszystkim trzeba uzupełnić **metadane** w pliku PDF (autor i tytuł publikacji).
- Zamieścić **abstrakt** (zadbać, aby był również w języku angielskim).
- Stosować **style akapitowe** dla śródtytułów – aby były odróżnialne od tekstu głównego.

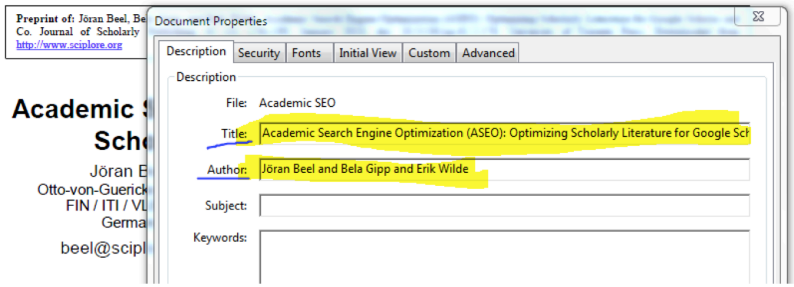

- Stosować **szczegółowe słowa kluczowe**: wskazywanie ogólnych słów kluczowych doprowadzi do „ginięcia” naszego tekstu w wynikach. Jeżeli użyjemy słowa kluczowego „społeczeństwo”, to na pewno nie przyczyni się do optymalizacji naszego tekstu.

- Najważniejsze **słowa kluczowe** powinny występować w tytule.

- **Tytuł tekstu** powinien być w miarę krótki (chyba, że chcemy w nim umieścić wiele słów kluczowych).

- W tekście głównym powinny się pojawiać **synonimy** słów kluczowych – aby czytelnicy, którzy nie znajdą słów kluczowych (ale szukają „coś na ten temat”), mogli trafić na nasz tekst.

- Należy upewnić się, że poprawnie piszemy **wszystkie nazwiska autorów**, których cytujemy – tylko tak, będą zliczane cytowania na ich rzecz – a przecież dotyczy to również nas.

- Upewnić się, że wyszukiwarki będą mogły sczytać tekst ze schematów i tabel.

- Nazwać plik w odpowiedni sposób: najlepiej nadać mu brzmienie nazwiska autora lub tytułu tekstu.

Pliki powinny zawierać artykuły naukowe i **ważyć do 5MB**.

Linki do wszystkich tekstów w ramach jednego numeru powinny znaleźć się w na jednej podstronie www.

Strony internetowe zawierające linki prowadzące do materiałów, które mają być uwzględnione przez Google Scholar, powinny prowadzić do: najlepiej – pełnych tekstów lub do abstraktów (opatrzonych imieniem i nazwiskiem).

http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/indeksowanie-w-google-scholar-wskazowki-dla-wydawcow-i-redaktorow-czasopism-naukowych/

Google zaznacza, że **źle używane dane bibliograficzne doprowadzają do złej indeksacji, a niekiedy do nieuwzględniania dokumentu w wynikach wyszukiwania**.

Google indeksuje nowe dokumenty w ciągu kilku tygodniu – gdy jednak podmienimy dokument (damy nowszą wersje), uwzględnienie jej może zająć od 3 do 6 miesięcy (a na stronach zawierających wiele dokumentów nawet kilka lat!).

Blok V: Praca redakcji: systemy zarządzania czasopismem, procesy recenzyjne, style cytowań, licencje Creative Commons.

Systemy zarządania pracą czasopism

- Drupal
- HyperJournal
- Open Journal Systems

Zalecany przez DOAJ i Google Scholar

Przydatny poradnik:
http://www.developing-oa-journals.org/Guide_to_developing_oa_journals.pdf

Open Journal Systems
po polsku

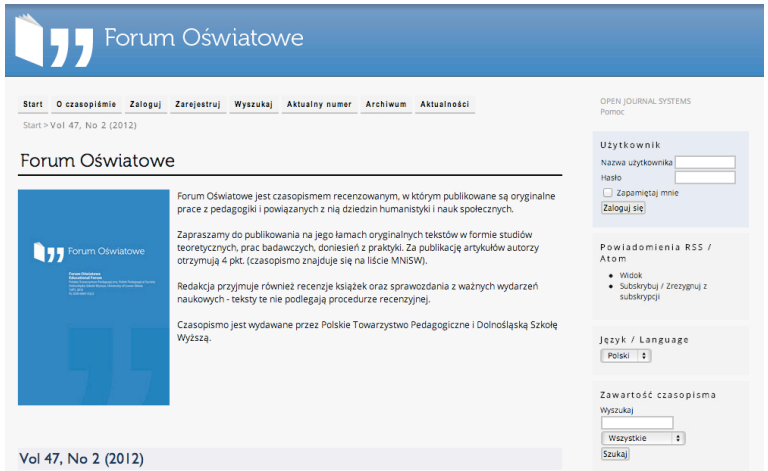

Model licencjonowania otwartego

Bez przeniesienia praw na wydawcę:
Autor podpisuje umowę na udostępnienie swojego utworu na określonej licencji – prawa autorskie zostają przy nim.

Z przeniesieniem praw na wydawcę:
Autor przenosi prawa autorskie na wydawnictwo, w umowie jest zapis o obowiązku udostępniania utworu przez wydawcę na wolnej licencji
Gotowe wzorce umów: http://koed.org.pl/wzory-umow/

Cyt. za: B. Bednarek-Michalska, T. Ganicz: http://kpbc.umk.pl/Content/75726/OA_2012_torun.pdf

LICENCJE CC

Wszystkie prawa zastrzeżone

Pewne prawa zastrzeżone

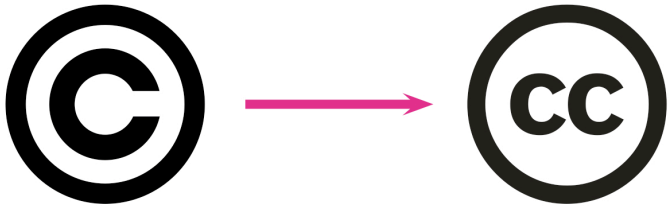

Jakiego stylu bibliograficznego używać?

- Poprawny i popularny styl wpływa na zliczanie cytowań.
- Autorzy nie lubią uczyć się nowego stylu na potrzeby czasopisma.
- Styl obowiązkowo do repozytorium stylów: BibTex, EndNote, Zotero, Citavi,

Procesy recenzyjne

Jakie recenzje robić, w jakiej formie?
Kto może być recenzentem?

Blok VI: „Socjologia wiedzy": jak pozyskać międzynarodowych recenzentów i autorów.

45

Cel: Budowanie wrażenia profesjonalizmu i tytułu „wartego zaufania"

Pozyskiwanie autorów. Jakie zachęty stosować, żeby przyciągnąć młodych, obiecujących autorów?

Jakie narzędzia mogą być najskuteczniejsze w promowaniu wśród potencjalnych autorów zagranicznych?

46

Profesjonalizm czasopisma

- krótki czas od otrzymania tekstu do procesu recenzji i następnie publikacji (sam okres publikacji nie jest „aż tak ważny", jak sama recenzja – bowiem, po negatywnej, autor jest „wolny").
- Można jasno zaznaczyć, że „redakcja dokłada wszelkich starań, aby od momentu otrzymania tekstu recenzja nastąpiła do max. 3 miesięcy).
- Publikowanie pod abstraktem informacji o czasie trwania poszczególnych etapów (Received November 7, 2011; revised version April ; in final form Juce 19, 2012).

Otwartość procesu wydawniczego

- Informacja (wyrażona w procentach) o liczbie odrzucanych tekstów;
- Warto zaznaczyć (poprzez wstawienie logo OA), że czasopismo jest wydawane w otwartym dostępie.
- Przejście na licencję Creative Commons – najlepiej CC BY 3.0 lub inną mniej „wolną". To jednakże jest bardzo dobrze widziane np. przez DOAJ.
- Informowanie o kosztach – zarówno po stronie Autora jak i Czytelnika.

Elementy związane z „socjologią wiedzy”

- Rezygnacja ze stopni i tytułów naukowych Autorów – tekst ma się bronić sam.
- Całkowita rezygnacja z reklam.
- Niezmienna okładka (rozumiem, że dla niektórych to oznacza „cofnięcie w rozwoju”, aczkolwiek jest to typowy dla topowych żurnali naukowych).

Dziękuję

Emanuel Kulczycki
emanuel@ekulczycki.pl